

BILAGA TILL INSATSPLANERING ANPASSAD FÖR NATURMILJÖ

Erik Joelsson & Ebba Johnsson
| Avdelningen för brandteknik | LTH |
LUNDS UNIVERSITET

Bilaga till insatsplanering anpassad för naturmiljö

Erik Joelsson & Ebba Johnsson

Lund 2020

Innehållsförteckning

1	Nationalparker	1
1.1	Abisko	1
1.2	Björnlandet	2
1.3	Dalby Söderskog	4
1.4	Djurö	6
1.5	Fulufjället	7
1.6	Garphyttan	9
1.7	Gotska Sandön	11
1.8	Hamra	13
1.9	Kosterhavet	14
1.10	Muddus/Muttos	15
1.11	Norra Kivill	17
1.12	Padjelanta/Badjelánnda	19
1.13	Sarek	20
1.14	Skuleskogen	22
1.15	Stenshuvud	24
1.16	Stora Sjöfallet/Stuor Muorkke	27
1.17	Store Mosse	29
1.18	Söderåsen	30
1.19	Tiveden	32
1.20	Tresticklan	34
1.21	Töfsingdalen	36
1.22	Åsnen	37
1.23	Ängsö	39
2	Kommunal räddningstjänst	40
2.1	Åsele Räddningstjänst	40
2.2	Räddningstjänst Oskarshamn	41
2.3	Räddningsförbund Gästrike	42
2.4	Gotland räddningstjänst	43
2.5	Ljusdal Räddningstjänst	44
2.6	Tanums Räddningstjänsten	44
2.7	Vimmerby Räddningstjänst	45
2.8	Örnsköldsvik räddningstjänst	46
2.9	Räddningstjänsten Höga Kusten/Ådalen	47
2.10	Räddningsförbund Jämtland	48
2.11	Sydöstra Skånes räddningstjänstförbund	49
2.12	Räddningstjänsten Gislaved/Gnosjö	49
2.13	Räddningstjänsten Svalöv	50
2.14	Söderåsen Räddningstjänst	51
2.15	Nerikes Räddningstjänst	52
2.16	Dals-Eds Räddningstjänst	53
2.17	Södertörns Brandförsvarsförbund	54
2.18	Värends räddningstjänst	55
2.19	Östra Kronobergs Räddningstjänst	56
3	Fjällräddningstjänst	57
3.1	Norrbottn	57
3.2	Jämtland	57

1 Nationalparker

1.1 Abisko

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

En nationalpark som inte är jättestor, men inte liten. Järnväg och europaväg som går igenom den. Välbesökt och Kungleden går där.

Både dagsturer och längre vandringar. 200 000 personer per år. Mycket internationella. Mest under sommaren.

Växter, unik markflora. Inte stora skogar.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

I föreskrifterna som finns står det att man får göra räddningsinsatser om det behövs, och inga tillstånd krävs. Det kan ansökas om i efterhand.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Nej. Sker det olyckor går det alltid via polis och räddningstjänst.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

-

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Folk gör sig illa. Bryter foten, stukar ben. Fallolyckor i terräng.

Vandringsolyckor.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Inte saknat insatsplaner. Det de har i Norrbotten (fjällräddningen) är utarbetade rutiner som funkar bra.

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Länsstyrelsen Norrbotten och fältenheten.

b. Arbetar ni något med risker internt?

De arbetar med risker kring eget arbete ute i parken. Riskanalyser när personer rör sig i parken. Analyser av hur anläggningarna kan utgöra en risk. Åtgärddar trasiga spänger, och leder inte folk till för svår terräng.

4. Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?

Att hela naturmiljön bevaras. Framför allt naturen. Läckage av drivmedel från båtar eller andra fordon. Framförande av fordon, kör sönder marken. Fyrhjulingar. Orkidéer.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

Det finns säkert vissa specifika områden, men vet inte dess i huvudet. Går att följa enligt skötselplanen.

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja, engelska, tyska och svenska.

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Inte säkert. Generella föreskrifter. Eldning.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Skyltar ute i parken. Om man får ha hundar eller inte, fågelskyddsområde mm.

De träffar många av besökarna i naturum. Informerar. Några leder med spänger och trappor. Tillgänglighet. En stängs av varje vinter p.g.a. lavinfara.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?

Ca 10 år sedan. Dödsolycka.

Någon mindre senare där någon gick vilse.

Skolklass som blev utsatta för en bäck som blev översvämmad väldigt snabbt. Maj 2019.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Ja. De är så pass involverade och har väldigt god lokalkännedom.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Kanske. Motorsåg, hjärtstartare.

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

-

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Nej.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Det har länsstyrelsen, men inte förvaltarna.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Sällan. De undviker det. Gör det på andra ställen som ligger närmare och mer lättillgängligt.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Ja, inget som har saknats, men till viss del hade man kunnat ses över det.

12. Har ni någon kontaktperson inom fjällräddningen eller kustbevakningen?

Inte utsedd, alla kan namn ändå inom de områdena.

1.2 Björnlandet

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

En skog med mycket gamla tallar i södra Lapplands inland.

Ungefär 7000-8000 personer per år vilka framförallt besöker parken under sommaren (juli och augusti). En ungefärlig uppskattning är att ca 1/3 av besökarna är internationella.

Gamla tallarna, kallas 1000 åra skogen. Förvånansvärt mycket spår av äldre generationer av skog. Väldigt storblockig och kuperad terräng. Blocksänkor vilket är ovanligt för att vara så långt in i landet. Blockgrottor. Flera fladdermusarter.

Förmodligen fladdermöss som övervintrar i blocksänkorna och i träden.

Finns järv, lo och björn. Tjäder och lavskrika. Mycket insekter kopplat till tallskog och specifikt tallskog som har brunnit.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Rutiner kopplat till brand. Både när de genomför egna naturvårdsbränningar men också en akutvagn som kan användas vid spontanbränder. Denna innehåller brandsläckningsutrustning.

Det har genomförts åtgärder vid större tillställningar där personalen har förberett sig

på olika olycksscenarier. Eftersom parken ligger långt från närmaste räddningstjänst har detta varit en riskreducerande åtgärd. Man har då förberett med laddade telefoner och låtit personal med sjukvårdsutbildning vara extra observant.

Finns vissa områden där mobiltäckningen är liten eller inte finns alls.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Ja efterarbete av markbränder, samt bränder som har självslocknat.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

-

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Skador relaterade till fötter och fotleder. Stukningar och större skavsår.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Hade varit bra att ha en aktiv plan tillsammans med räddningstjänsten. Han menar att man har ett ansvar när man uppmanar folk att åka till en specifik plats, som exempelvis en nationalpark. Då behöver man ha en plan för att kunna hantera olyckor. Därför hade samverkan med räddningstjänsten varit bra.

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Ligger ett allmänt ansvar på besökarna kring utrustning och bedömning av den egna förmågan.

Länsstyrelsen och naturvårdsverket har ansvar för säkerheten på leder samt i anläggningar och övernattningskojor.

b. Arbetar ni något med risker internt?

Ambition om att ha en eka så man kan ro över sjön till en av stugorna.

Den egna personalen/naturbevakarna är vana vid denna typ av händelser. Finns skötselplan med rutiner kring spontanbränder. Sotare kommer dit och kontrollerar anläggningarna.

4. Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?

Anläggningarna, entréerna 2st och övernattningskojorna 2 st. Ökat antal besökare. Människorna.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

Se ovan.

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja. Svenska, engelska och tyska. Hemsidan har information på sydsamiska.

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Det finns information kring ledernas svårighetsgrad samt föreskrifter kopplade till vart man får elda. Zoner som beskriver vart man får elda och hur.

Det finns information kring hur lång tid varje led tar tillsammans med beskrivningar av respektive led. Detta står i speciella kartfoldrar.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Lederna är dragna på säkra platser. Undvikta en del ställen som är extra riskfyllda. De är också anpassade för olika nivåer.

Tillgänglighetsstrategi är tillämpad på parken.

Finns rastskydd, kojor och stugor där besökare kan vila och söka skydd. Stugorna är

alltid öppna under högsäsong och detta är inte enbart av generositet, utan av säkerhetsskäl. Under lågsäsong är ett säkerhetsutrymme öppet vid de låsta stugorna. De jobbar mycket med informationsspridning kring brandrisk och eldningsförbud. Det finns anvisning i stugorna om hur man eldar i vedspisarna. Där finns även brandsläckare, rökdetektorer, brandfilt och förstahjälpen låda. Madrasserna är gjorda av ett obrännbart material och har även yllefilter över sig.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövs?

En spontanbrand som sägs ha påverkat ena hörnet av parken 2018. Kan ha varit utanför parken.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Ja det kan de men finns vissa risker. Om man är osäker på vilken av entréerna man ska åka till kan kartsystemen visar fel väg. Man kan då hamna på enskilda bommade vägar. Arbetar med kommunen för att sätta adresser på entréerna. Många har dock god lokalkännedom.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Nej inte mer än lite verktyg.

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

-

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Nej.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Nej.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Tror inte det. Hade varit intressant med samverkansövningar.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Absolut. Saker han kommer på medans intervjun pågår som hade varit bra att sammanställa i ett gemensamt dokument.

1.3 Dalby Söderskog

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Lövskogslund med en stor mängd död ved och grova gamla träd.

De flesta besöken sker under våren (april maj). Förra året besökte ca 70.000 personer parken. Denna siffra har dock ökat under detta år.

Parken är känd för sin rika vårflora. Vitsippor, gulsippor med flera. Det finns många gamla grova träd och stor mängd död ved.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Nej, inte formellt.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Nej.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

-

- c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**
Förr fanns en risk att halka på spängerna, men dessa finns inte längre. Finns inga större risker i dagsläget. Det skulle i så fall vara fallande träd och grenar. Även den vildsvinsstam som lever i parken kan utgöra en risk, framförallt för hundar.
- 3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**
Ja det tycker han. Den begränsade storleken gör att det känns tryggt. God infrastruktur. De flesta går på lederna, vika är av god kvalitet. Hela parken är väldigt lättillgänglig.
- a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?**
Förvaltaren.
- b. Arbetar ni något med risker internt?**
Röjer mycket bland träd och grenar, drabbade av olika trädskjador. Framförallt efter stormar. Tar bort de som har hamnat över stigarna. Genomför jakt på vildsvin för att stammen inte ska bli för stor.
- 4. Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?**
Gamla grova träden. Spridda över stora delar av parken.
- a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**
-
- 5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**
Ja, svenska engelska och tyska.
- a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
Nej.
- 6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
Jakt av vildsvinsstammen. För att de inte ska bli för många.
En del gamla stigar har tagits bort för att de som finns ska vara av bra kvalitet.
Arbetat med att förbättra området. Gjort vid stigarna, bytt broarna över en bäck. Dessa ska tåla 2 ton, vilket gör att traktorer och ATV kan framföras på broarna. Finns ledmarkeringsstolpar.
- 7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
Kvinna som halkade på en av spängerna som fanns förr samt ett självmord.
- 8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Ja det tror han. Inte så många stigar samt ett litet område.
- 9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
Nej.
- a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
-
- 10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
Nej.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Nej.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Nej inte vad han känner till.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Inte fel eftersom det är en nationalpark. Hög besöksfrekvens.

1.4 Djurö

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Otillgänglig skärgårdsö i Väneren. Den består av ett antal öar och delar av Väneren. Naturen är skärgårdsnatur med hållmark tallskog. Gamla martallar. De har ett rikt fågelliv av både rovfågel och vitfåglar. De röjer fågelskär så att de inte ska växa igen för vitfågelnas skull. Finns 3st gamla hus där folk bott sedan 1600 talet som är av kulturellt värde.

Lite på sommaren, ca 3000-5000 per år. Kan endast ta sig ut med båt. Går 4 turer över hela sommaren annars egen båt.

Rikt fågelliv och gamla tallar i skärgårdsmiljö.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Nej, men tillsynsman är f.d. räddningschef och har själv bra koll på aktion vid olycka.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Kan hända om de får reda på det. Annars gäller eget ansvar likt annars på sjön.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

Nej.

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Inga vanliga.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Nja inget om brand. Hade kunnat ha det. Snackar en del om det men inget dokumenterat.

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Tillsynsman. Räddningstjänst i Mariestad som hon tror tillsynsman har lite kontakt med.

b. Arbetar ni något med risker internt?

Ja. 4 eldningsplatser. Tillsynsman har mycket erarenhet av räddningstjänst och anses ha bra koll

4. Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?

3 stora gamla hus och gamla vedbodar med högt kulturellt värde. Annars inget utöver människors hälsa.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

-

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja.

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Ja, står om eldningsområde och stigar men inget mer.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Nej.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövs?

Nej. Vana sjömänniskor som är där. Sjöräddningen skulle vara de som kom först.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Ja, men hade blivit bättre med tillsynsman. Hade kunnat ge de en bättre parkkarta.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Nej

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

-

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Oklart, tillsynsman har kanske.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Nej.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Nej.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Ja, det hade inte skadat. Framförallt någon plan gällande vildbrand.

1.5 Fulufjället

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Sedan 2012 ligger en del av nationalparken i Norge. Delen tillhör samma fjäll men är inte lika välbesökt som svenska delen. Har samarbete men olika regler för länderna. Gammal skog med döda träd där det växer olika typer av svampar, lav och mossor. Dessa brukar inte finnas i fjällen p.g.a. renar men Fulufjället är ett av få fjäll som inte används till renuppfödning eller skidbacke.

Beräknad ca 100 000 per år. Ytterligare ca 5-10 000 i Norge. Mest på sommaren. Svamp, lav och mossa. Ett av Sveriges längsta vattenfall. Världens äldsta träd Old Tjikko.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Nej

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Nej. De ringer 112 själva. Har första hjälpen kit och får ibland tejpa och plåstra om de som har ramlat och kommer inom Natutrum.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

Nej.

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Skador på personer. Svåråtkomligt på vissa ställen så helikopter behövs. Många fjällovana personer som vandrar där och skadar sig på det sättet.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Nej

- a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**
Tillsynsman men de gör inga tillsyner. Personal i naturum går en runda med praktikanter innan varje sommar och antecknar då vad som behöver åtgärdas. Tillsynsman kommer och fixar det. Men gör inga tillsyner.
  - b. **Arbetar ni något med risker internt?**
Lite. Har bjudit in en fjällräddningspersonal som håller föreläsningar på fredagar under sommaren då där är som mest folk. Annars endast en heltidsanställd i Naturum året runt.
- 4. **Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?**
Old Tjikko, finns ingen bra led dit och marken runt om blir söndertrampad. Människors hälsa och de tillgängliga stugorna.
  - a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**
-
- 5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**
Ja.
  - a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
Ja. Står om vädret och under vilka månader man ska tänka på vilka saker. Mest för att fjällovana personer ska få mer förståelse för riskerna med att vandra. Även om föreskrifter med bl.a. eldningsplatser
- 6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
Utsatta leder men inga räddningsskyltar. Fjällräddare som föreläser på fredagar om risker i fjället.
- 7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
Ca 10-15 personskador per år med olika allvarlighet. Kan behöva hämtas med helikopter. Riskfyllda är att Fulufjället är Sveriges sydligaste fjäll där många fjällovana personer vandrar.
- 8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Ja, ingen som kan vägleda riktigt. Endast personal i Naturum, ingen som går runt i parken eller har ansvar utanför naturum.
- 9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
Fanns bår förut men nu ingenting
  - a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
-
- 10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
Har haft inom fjällräddning men slutat nu. Har fått uppgifter till den nya och förväntas ha kontakt där.
  - a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**
Under sommaren ja med tanke på att han varit där på fredagar. Annars nej.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Ja, en på sommar och en på vinter. Men förvaltare får ej reda på det. Testar bland annat scootertillgång på vintern.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Ja. Anser också att hon är underbemannad. Ingen person med ansvar för vandringsleder och tillsyn i parken. Hade behövts mer hjälp för att kunna göra det bättre för besökare och ur risksynpunkt. Organisatoriskt hade det behövts mer hjälp. Förslag på att personal ska bli utbildade inom första hjälpen och kunna ha en person som tar sig upp till skadat person och gör första hjälpen och håller sällskap fram till att fjällräddning kommer.

1.6 Garphyttan

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Hänvisar till informationen som finns på hemsidan. Låg bemanning (ca tre timmar per vecka), som baserar sig på antalet besökare och områdets lilla yta.

Sen vår och tidig sommar sker den största andelen av besöken. Ganska stor del internationella, ca 1/4 .

Ca 13.000st besökare per år.

Där finns hotade och sällsynta arter knutna till gamla lövträd. Träden står framför allt i gräsmark som sköts med årlig slåtter men också i lövskog. Det rör sig framförallt om olika insektsarter. Där finns även en del sällsynta växtarter i ängsmarkerna. Rent allmänt finns höga värden i den naturskogslika barrskogsmiljön, med sitt rika innehåll av äldre levande träd samt döda och döende träd, som bland annat hyser en ovanligt rik fågelfauna av hackspettar.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Efter bränderna 2018 (påverkade knappt länets naturskyddade områden) arbetades det fram en rutin för skogsbränder som tydlig beskriver ansvaret kring efterarbete, kontaktpersoner samt informationsdelning.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Nej

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

-

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Relativt snäll terräng vilket gör att olyckor inte sker ofta. Parken ligger också väldigt lättillgängligt för räddningstjänsten.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Säkerhetsrutinerna känns tillräckliga och förvaltaren känner sig trygg. Hade varit bra med ett underlag som skapar ett bättre samarbete med räddningstjänsten och andra aktörer vid stora bränder.

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Länsstyrelsen. Om vi pekar ut en led finns ett ansvar. Om personer väljer att gå utanför lederna har de stort eget ansvar, som motsvarar det man får ta vid egen vandring i övrig skogsmark.

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

De markerar upp leder. Lägga leder på platser som är bra och hyggligt säkra. Anpassat område för område.

Utöver det handlar det mycket om säkerheten för den egna personalen. Då tas riktlinjer fram kring motorsågssäkerhet och ensamarbete i skogen. De använder sig även av rakelapparater. I övrigt ligger det integrerat i den vanliga verksamheten.

Vid byggnationer has en genomgång med byggnadsingenjörer. Det kan handla om broar, spänger och utkikstorn som byggs i parken. Erfarenheter från andra naturskyddade områden är att detta har varit bra och det känns som resurserna har lagts på rätt ställe. När utkiks och fågeltorn byggs följer de plan och bygglagen mer strikt. Även en extern kontrollansvarig anlitas som kan göra en opartisk bedömning. Dessa kontrollerar även så arbetsmiljö och byggnormer följs.

4. **Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**

Se fråga 1 och nedan

a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**

Det finns mycket historiska lämningar vilka skulle kunna skadas vid framföring av räddningsfordon. De skulle även kunna förstöras vid bildande av brandgator.

Det handlar om skogshistoriska lämningar efter småskaliga skogsbruk, såsom kolbottnar, kolarkojor, odlingsrösen, stengärdesgårdar och körvägar.

5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**

En informationstavla med översikt över lederna finns på plats. Broschyrer finns ute i parken. Inte fullständiga kartmaterial för något annat än att orientera sig. Dessa finns på engelska, tyska och svenska.

a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**

Det finns information kring de olika lederna och hur svåra de är.

6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**

Trappor i branta passager. Lederna sammanstrålar och blir bra punkter för att orientera sig. Skyltar till olika sevärdheter. Funderat på att skaffa positioneringspunkter.

7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**

Inte någon som är känd, men troligen.

8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**

Ja.

9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**

Nej.

- a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**

-

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Nej

- a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**

Via andra tjänstemän har de kontakt med räddningstjänsten. Fått tips på lämpliga kontakter och har planer på ett närmare arbete.

- b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**

Kanske, men oklart. Inte delaktiga.

1.7 Gotska Sandön

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Ensligt belägen ö som ligger 38 km från närmast kust. Den är 3600 hektar stor och är täkt av mycket tallskog (95%), ön består uteslutande av sand och grus. Ön har ca 6000 besökare per år, och de flesta besöken sker under sommarsäsongen. Upphandlat rederi kör turer med båt maj till september (60% av besökarna) och ön är bemannad med 2 tillsynsmän året runt. Det tar sjöräddningssällskapet 1,5 timmar att ta sig ut till ön. Bra lokal för flyttfåglar. Det finns flera för Skandinavien unika skalbaggar som lever på gamla tallar.. Gammal tallskog och mycket kulturhistoria. Folk har levt och verkat där sedan stenåldern. 60 byggnader och anläggningar. När det gäller däggdjur finns det skogshare, gråsäl och fladdermöss. Det finns inga råttor eller möss på ön.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Ja det finns rutiner. Det finns receptbelagt apotek på plats.

- a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**

På allt som dyker upp som gör vi första insats.

- b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Ja.

- c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Personer som trillar och skadar sig samt bakomliggande sjukdomar. Har även inträffat skogsbränder, 2014 var en mindre skogsbrand.

Samövar med sjöfartsverkets sjöräddningshelikopter. Visst utbyte med kustbevakningen, men inte jättemycket.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Ja. För de risker som vi har identifierat har vi åtgärdsplaner.

- a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Enhetschefen för naturvårdsenheten på Länsstyrelsen.

- b. **Arbetar ni något med risker internt?**

Personalen får utbildningar kopplade till sjukvård, brand samt heta arbeten.

Det finns ett omfattande lager med brandutrustning, flera pumpar, tankvagnar, bandvagn 206 med vattentank, 5-6 km brandslang med tillhörande kopplingar och munstycken.

4. Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?

Besökarna, liv går före allt!

Historiska byggnaderna, ca 20 byggnader är från 1800-talet och är statligt byggnadsminne.

Anläggningarna. Mycket kostsamt att ersätta.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

Gamla gården, Bourgströms vid S:t Annae och Fyrbyn med fyr. På grund av kulturhistoriska värdet.

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja, broschyrer på svenska, engelska och tyska.

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Det finns ett informationsblad som delas ut till besökare med turbåten. Bladet innehåller information om eldningsförbud, åtgärder vid brandlarm, samlingsplatser vid brand mm. Besökarna med turbåten får även informationen muntligt.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Info för besökare, både i bladet och muntligt vid ankomst.

Vi har 60 km vandringsleder med vägvisare och ledmarkeringsstolpar. Vägvisare är individuellt numrerade och finns på karta hos förvaltningen.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?

2019 sedan hämtades en patient med ambulanshelikopter. Normalt sker det en till två gånger per säsong. Annars skogsbranden 2014.

En besökare med egen båt avled under simning sommaren 2020. HLR genomfördes av personalen utan resultat.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Nja, kan vara svårt då de saknar lokalkännedom och detaljkunskap om vår utrustning.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Slang (6 km) med tillhörande utrustning, bandvagn, 4 mobila pumpar, 4 mindre pumpar. 3 traktorer, traktorvagnar med vatten.

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

Ja.

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Ja.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Ja. Vi köper in brandutbildning av räddningstjänsten ca vartannat år..

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Ja de genomför övningar med räddningstjänsten vartannat år på Gotska Sandön.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Vi har en egen men den är endast intern. Räddningstjänsten har inte tillgång till den.

1.8 Hamra

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

En nationalpark som ligger i Södra delen av Norrland. Ganska liten park. Landskap som vågigt urbergslandskap. Myrmark och vattendrag.

Besökarna kommer framförallt på sommaren. Juni juli augusti september.

Ca 15.000st besökare per år..

Orörd urskog. Myrmark. Taiga.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Nej, men blir informerade om sos får samtal.

Tjänsteman i beredskap hos länsstyrelsen kontaktas av räddningstjänsten.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Nej

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

Nej

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Det handlar framförallt om att personer trampar snett och skadar sina ben och fotleder.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Ja

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Räddningstjänst och tjänsteman i beredskap.

b. Arbetar ni något med risker internt?

Nej

4. Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?

Människor.

Urskogen. Fina myrmarkerna. Orörda vattendrag. Entrén och anläggningarna.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

Se frågan ovan.

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja.

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Markerade leder finns med i kartorna. Där finns också information kring vilka leder som är svåra och lätta.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Det finns ledstänger som är ca 0,5 m höga samt räcken och trappor. De sopar bort löv för att det inte ska vara halt vid entrén, samt saltar och grusar.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?

Nej inte vad hon vet om. Endast rykten. 2018 vid den stora branden var det nära att den spred sig in i parken.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Ja det tror hon de gör. Kan vara svårt om den skadade inte kan beskriva sin position. Annars är de duktigare på dessa frågor och hon litar på att de kan arbeta självgående.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Nej.

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

Nej.

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Inre befäl är den man kontaktar. Det görs genom tjänsteman i beredskap.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Nej.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Nej.

1.9 Kosterhavet

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Är Sveriges enda marina park och består av 98 % hav. Förvaltar angränsande naturreservat också.

500.000 personer per år. Sommaren. Boende och dagsbesökare.

Marina värden. 12.000 arter. 6000 över och 6000 under ytan. Många är unika för Sverige. Viktigt att bibehålla ekosystemet.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Delaktiga i kommunernas oljeskyddsplan. Vissa stränder märks ut som man prioriterar att skydda. Tjänsteman i beredskap blir kontaktad genom att telefonnummer står med i larmlistorna. Inblandade för att kunna vara behjälpliga vid en olycka.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Nej.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

-

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Båtrelaterade olyckor.

Brand är en risk som man ska ha i beaktning. Skyltar mycket vid eldningsförbud.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

I stort. De har funderat på att sätta upp rescue points.

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Allmänt ansvar.

b. Arbetar ni något med risker internt?

Tillsyner för att upptäcka bränder.

Göra vandringslederna så de är så säkra som möjligt.

För diskussion kring effekten av miljöförändring. Stigande havsnivå.

- 4. Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**
 Marina miljön. Korallrev.
 Miljön på land.
 Naturrum och kontor.
- a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**
 Två ställen med korallrev. Ett i norr och ett i söder. Planer på att restaurera de som har funnits tidigare.
- 5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**
 Ja. Svenska, engelska och tyska. Ljudguider på andra språk.
- a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
 Ja men bara relaterat till brand.
- 6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
 Ledmarkeringar och skyltar kopplade till brandrisk och eldningsförbud.
- 7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
 Motorbåt som strandade. Gick bra.
 Fartyg som släppte ut mycket olja. Vid detta tillfälle deltog ansvariga från nationalparken i stabsmöten mm. på station.
 En båt gick sönder och sjönk. Ligger kvar på botten.
- 8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
 Ja. Det är dock viktigt att de blir kontaktade, även fast de inte behövs.
- 9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
 2 oljeskyddscontainrar.
 Arbetsbåtar.
- a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
 Ja. De står på kommunalt område.
- 10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
 Ja. Räddningschefen.
- a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**
 Nej men det sker emellanåt, dock inte planerat.
- b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**
 Ja stora samverkansövningar.
- 11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?**
 Ja, men i så fall läsa på i de planer som finns. Viktigt att skriva ner sånt som inte finns nerskrivet.

1.10 Muddus/Muttos

- 1. Kan du berätta lite allmänt om er park?**
 Sveriges största skogliga nationalpark. Natur som är opåverkad av skogsbruk. Består av stor del myr och barrskog. Är en del av världsarvet Laponia. Laponia är ett område stort som hela Cypern med mestadels fjälllandskap (Sarek, Stora Sjöfallet och

Padjelanta) men även myr och skog in mot landet (Muddus). Finns endast naturum i Stora Sjöfallet som är ca 10 mil ifrån Muddus. Finns en entrebyggnad som är obemmanad. Ingen personal finns i parken.

Juli, augusti och september är de månader med flest besökare. Muddus har ca 5000 besökare varje år varav en stor andel är internationella. Mycket från Tyskland och Polen.

I Laponias område lever de fem svenska stora rovdjuren (Brunbjörn, Varg, Järv, Lodjur och Kungsörn). Stora delar av området används till Renskötsel.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Vid personskador är det fjällräddning som gäller. De använder sig av helikopter för att ta sig ut i parken. Skogsbrand är det kommunal räddningstjänst. Har en skogsbrandsplan.

a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**

Nej.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Personskador lämnas helt till fjällräddning. Läser i tidning om något hänt.

Finns en skogsbrandsplan för hela Laponias område.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

I Muddus har det inte varit någon olycka som de Åsa vet om de 7 åren hon har varit där. Annars är en risk att de som vandrar inte är naturvana.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Ja.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Laponia går genom alla broar i parkerna en gång per år. Finns tillsynsmän från länsstyrelsen som går runder årligen i parkerna.

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

Har en säkerhetsrunda i parken varje år som görs med helikopter. Går genom samtliga broar och spångar i myren.

4. **Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?**

Samestugor och de områdena där byarna ligger. Husen som finns i området.

Skogsbränder är en naturlig sak men vill inte att hus eller samebyar ska brinna upp.

a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**

-

5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**

Ja. Olika folders för de olika parkerna

a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**

Nej. Står endast om föreskrifter och regler.

6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**

Har ledstolpar som visar var stigen går men inga nummer eller annat riskreducerande.

7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**

Inte på Muddus.

8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**

Ja, fjällräddningen gör personinsatser utan vår hjälp. Vid skogsbrand har de skogsbrandsplan men ingen kontakt med räddningstjänsten.

9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**

Nej

a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**

-

10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**

Nej.

a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**

Träffas på ett skogsbrandsmöte med Länsstyrelsen varje vår där de går genom skogsbrand tillsammans.

b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**

Nej.

11. **Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?**

Inget för olyckor på personer och har en skogsbrandsplan. Så nej.

Hade en skogsbrand där räddningstjänsten ville låta den brinna för den inte kunde spridas efter ett tag men Laponia ville släcka för att skydda Samestugor som låg i området. Slutade med att de släckte men räddningstjänsten hade inga förkunskaper om att skydda dessa.

1.11 Norra Kvill

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**

De inre 27 hektar är gammal tallskog med oländlig terräng och intressanta träd. De nyare delarna, 84 hektar, är som en skyddskappa för den inre delen med tall och gran mixat. Granen håller på att ta över mellanmiljöerna.

I inre delarna finns bevarade spår av skogsbrand. Kontrollerade skogsbränder mellan 1400–1700 talet för att få bättre bete. Ledde till den urskogen. Kan följa brandhistorik i tallar till 9–10 avklarade bränder. Guldgruva av historik inom brand.

Besökstryck hyfsat ca 15000–20000. Mest över sommaren. Mycket tyskar. Plats för 30–40 bilar på parkering ofta fullt på sommaren.

Framförallt de inre brandskadade tallarna är unika för södra Sverige.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Nej. Finns en skötselplan om hur området ska tas hand om.

Har kunskaper om kontrollerad skogsbrand men ingen kontakt med räddningstjänst angående olyckor eller riktig vildbrand.

a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**

Nej. Tillsynsman går rundorna en gång i månaden för att säkerställa dem.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Nej.

- c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**
Inga direkta. Stenigt och svåråtkomligt uppe i skogen, men inga rapporter på något. Eventuellt att folk ramlar
- 3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**
Nej. Hade behövt räddningsskyltar och insatsplan för skogsbrand. Även bättre samarbete med räddningstjänst.
- a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?**
Tillsynsman.
- b. Arbetar ni något med risker internt?**
Lite men inget dokumenterat.
- 4. Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**
En del av gamla urskogen är unik och vill man skydda. Fräschat upp entrén, tråkigt om den förstörs. Människors hälsa givetvis. Endast en väg in och ut till vandringsleder. Viktigt att hålla öppen för besökare.
- a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**
-
- 5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**
Ja.
- a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
Nej. Finns endast en väg ut men står inget om det.
- 6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
Tydliga leder med markeringar. Räddningsskyltar är på väg.
- 7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
Nej
- 8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Ur brandsynpunkt ja. Men hade varit bra med kommunikation om vad man helst vill skydda.
- 9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
De har bra erfarenhet av eftersläckning och utrustning finns. Har inga fordon att tas sig fram på eftersom det inte går. Stenigt och tät skog så inget utrymme för t.ex. fyrhjuling.
- a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
De vet om eftersläckningen. Däremot hade nog en skogsbrandsinsats inte kunnat gå utan helikopter eller flygplan. Längst ut är 2km svåråtkomlig väg.
- 10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
Ja men endast gällande kontrollerad skogsbrand. Inget om insatser eller olyckor.
- a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**
Nej
- b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**
Nej.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Ja. Finns risk för skogsbrand och hade varit bra med en utarbetad plan mellan förvaltare och räddningstjänst. Utrymningsvägar är svåra och hade varit bra med kommunikation gällande tillgänglighet. Hade kanske kunnat göra någon väg i skogen för fyrhjuling för att underlätta vid insats.

Framförallt handlar det om bättre kommunikation om insatser.

1.12 Padjelanta/Badjelánnda

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Sveriges största nationalpark som är en del av världsarvet Lapponia. Lapponia är ett område stort som hela Cypern med mestadels fjälllandskap (Sarek, Stora Sjöfallet och Padjelanta) men även myr och skog in mot landet (Muddus). I Padjelanta är det ett fjälllandskap fullt med vida höglätter och stora sjöar.

Juli, augusti och september är de månader med flest besökare. I fjällområdena är det ca 5000–10 000 per år.

I Lapponias område lever de fem svenska stora rovdjuren (Brunbjörn, Varg, Järv, Lodjur och Kungsörn). Stora delar av området används till Renskötsel.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Vid personskador är det fjällräddning som gäller. De använder sig av helikopter för att ta sig ut i parken. Skogsbrand är det kommunal räddningstjänst. Har en skogsbrandsplan.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Nej.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

Personskador lämnas helt till fjällräddning. Läser i tidning om något hänt. Finns en skogsbrandsplan för hela Lapponias område.

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Ca 5–10 personskador p.g.a. skador eller går vilse där fjällräddning behövs varje år och har varit 2 skogsbränder de senaste 7 åren. Gäller för de tre fjällparkerna. Många fjälllovana personer som vandrar som löper störst risk för skador.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Ja

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Lapponia går genom alla broar i parkerna en gång per år. Finns tillsynsmän från länsstyrelsen som går runder årligen. Det finns utsatta telefoner som går direkt till SOS alarm på ställen i parken. Tillsynsmän har ansvar för att de fungerar.

b. Arbetar ni något med risker internt?

Har en säkerhetsrunda i parken varje år som görs med helikopter. Går genom samtliga broar.

4. Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?

Samestugor och de områdena är byarna ligger. Husen som finns i området.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

-

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja.

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Nej. Står endast om föreskrifter och regler.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Har ledstolpar som visar var stigen går men inga nummer eller annat riskreducerande.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövs?

Ja.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Ja, fjällräddningen gör personinsatser utan vår hjälp. Vid skogsbrand har de skogsbrandsplan men ingen kontakt med räddningstjänsten.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Nej

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

-

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Nej.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Träffas på ett skogsbrandsmöte med Länsstyrelsen varje vår där de går genom skogsbrand tillsammans.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Nej.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Inget för olyckor på personer och har en skogsbrandsplan. Så nej.

Hade en skogsbrand där räddningstjänsten ville låta den brinna för den inte kunde spridas efter ett tag men Laponia ville släcka för att skydda Samestugor som låg i området. Slutade med att de släckte men räddningstjänsten hade inga förkunskaper om att skydda dessa.

1.13 Sarek

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Högalpint område med 2000 meter höga fjäll och ca 100 glaciärer. Tillhör världsarvet Laponia. Laponia är ett område stort som hela Cypern med mestadels fjälllandskap (Sarek, Stora Sjöfallet och Padjelanta) men även myr och skog in mot landet (Muddus). Finns inga stugor i Sarek som det finns i de andra två fjällområdena, vilket tillsammans med höjdskillnaderna gör det till den tuffaste parken att vandra i. Juli, augusti och september är de månader med flest besökare. I fjällområdena är det ca 5000–10 000 per år.

I Laponias område lever de fem svenska stora rovdjuren (Brunbjörn, Varg, Järv, Lodjur och Kungsörn). Stora delar av området används till Renskötsel.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**
 Vid personskador är det fjällräddning som gäller. De använder sig av helikopter för att ta sig ut i parken. Skogsbrand är det kommunal räddningstjänst. Har en skogsbrandsplan.
- Hanterar ni några olyckor på egen hand?**
Nej.
  - Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**
Personskador lämnas helt till fjällräddning. Läser i tidning om något hänt. Finns en skogsbrandsplan för hela Laponias område.
  - Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**
Ca 5–10 personskador p.g.a. skador eller går vilse där fjällräddning behövs varje år och har varit 2 skogsbränder de senaste 7 åren. Gäller för de tre fjällparkerna. Många fjälllovare personer som vandrar som löper störst risk för skador.
3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**
Ja
- Vem ansvarar för säkerheten i parken?**
Laponia går genom alla broar i parkerna en gång per år. Finns tillsynsmän från länsstyrelsen som går runder årligen. Det finns utsatta telefoner som går direkt till SOS alarm på ställen i parken. Tillsynsmän har ansvar för att de fungerar.
  - Arbetar ni något med risker internt?**
Har en säkerhetsrunda i parken varje år som görs med helikopter. Går genom samtliga broar.
4. **Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**
Samestugor och de områdena är byarna ligger. Husen som finns i området.
- Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**
-
5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**
Ja.
- Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
Nej. Står endast om föreskrifter och regler.
6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
Har ledstolpar som visar var stigen går men inga nummer eller annat riskreducerande.
7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
Ja.
8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Ja, fjällräddningen gör personinsatser utan vår hjälp. Vid skogsbrand har de skogsbrandsplan men ingen kontakt med räddningstjänsten.
9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
Nej

- a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**

-

10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**

Nej.

- a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**

Träffas på ett skogsbrandsmöte med Länsstyrelsen varje vår där de går genom skogsbrand tillsammans.

- b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**

Nej.

11. **Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?**

Inget för olyckor på personer och har en skogsbrandsplan. Så nej.

Hade en skogsbrand där räddningstjänsten ville låta den brinna för den inte kunde spridas efter ett tag men Laponia ville släcka för att skydda Samestugor som låg i området. Slutade med att de släckte men räddningstjänsten hade inga förkunskaper om att skydda dessa.

1.14 Skuleskogen

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**

Parken är 3000 hektar, dubbelt så stor som Söderåsen. Obruten av vägar dvs finns inga vägar som korsar någonstans i parken. Väldigt skarp topografi, klippigt och mycket höjdskillnader. Som mest 340 m över havsnivå och havet är precis bredvid så branta stup. Kuperad terräng med tät granskog i vissa delar och hållmarker och klippigt med gles tallskog på vissa delar. Rinner lite bäckar i bergen överallt. Centrala delar av parken lik normal norrländsk mark med barrskog och myrer. En stor skreva, Slåttdalskrevan, och flera mindre. Vanligaste stället med skador och svåraste stället att ta sig fram på.

Uppåtgående trend de senaste 10 åren med besökare och denna sommaren extrem.

Även helger nu på höst mycket folk. Juli månad mellan 10–14 som mest folk. Trafiken för att ta sig in blir tjock och räddningstjänst kan ej ta sig fram. Haft parkeringsvakter och skyltar men hade problem med det i sommar. Mest problem södra entrén.

Vinterhalvår mkt snö. Plogar väg in. Svårt att ta sig fram.

Den räddningstjänsten med ansvar är deltid. Helikopter behövs för att ta sig in och hämta någon. På vissa ställen funkar scooter och båt.

Oklart hur många per år som skadar sig, de får reda på det genom att läsa i tidning.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Nej.

Räddningstjänsten har det. Skogsbrandsinstruktion finns. Flik för RIB Länsstyrelsen om något akut.

- a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**

Nej

- b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Nej

- c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Skrevan är ett problem. Ganska vanligt med skador på person där och det är

väldigt svåråtkomligt. Helikopter behövs.

Dålig koll på hur hållbar väggen ner mot skrevan är. En gång spättade de sten 30 m upp, ramlade ner en del.

Behöver bli bättre på risken för ras. Oklart hur solida block och sten är där. Hade behövt kalla in geolog som undersöker det.

Även Skuleberget och Grottstigen är hända skador och där är väldigt svåråtkomligt. Helikopter behövs.

3. Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?

Har inga direkt, endast ett litet dokument. Läger allt på räddningstjänst.

a. Vem ansvarar för säkerheten i parken?

Räddningstjänsten

b. Arbetar ni något med risker internt?

Nej inte mycket.

4. Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?

Inget direkt skyddsvärde förutom människor. Finns naturumbyggnad och stugor men inget speciellt i dem.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

Se ovan

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja, finns folder både på plats och hemsida

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Nej, inget om risker i den.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Inga ledmarkeringsstolpar. A5 skyltar vid stugor med position och karta. Alla stigar är markerade med olika prickar. Vid vissa skrevor och stup finns lite rep men långt ifrån 100 %.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?

Ja men de får ofta läsa om det i tidningen ett par dagar senare. Ingen kontakt alls.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Räddningstjänsten får ingen vägledning för de har ingen kontakt. Hade hjälpt med lokalkännedom och aktuella förhållanden. T.ex. ett lokalt åskväder 10 år sedan där en gran blev träffad av blixten och började brinna. Räddningstjänst fick larm av besökare men förvaltare fick reda på det ett par dagar senare i tidningen och kunde då hugga ner de skadade träden och rensa upp i skrevan.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Scooter och båt finns. Även pumpar och slangar samt kompetens vid skogsbrand eller brand i stuga finns.

Kan vara väldigt användbara men räddningstjänsten vet nog inte om det. Kan använda de själva men vet oftast inte om när det blir olycka p.g.a. de ringer 112 och räddningstjänsten meddelar ej.

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

Ja men de vet inte om det. Har bra kontakt med ambulans men ej räddningstjänst. Även bra kommunikation med kustbevakning. Kustbevakning har dock fått nya instruktioner om att inte lägga tid på land, dvs stora delar av Skuleskogen. Finns fortfarande tillgängliga vid havet.

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Nej. Har inom ambulans.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Med räddningstjänst nej, med ambulans ja.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Ambulans genomför utan att berätta. Kan endast ta sig fram med helikopter och de övar utan att säga till.

1.15 Stenshuvud

1. Vilken årstid är mest besökt?

Normala år drar besöken igång kring påsk, p.g.a. konstrundan på österlen. Därefter är det lövsprickning som ökar besöken för att uppleva våren och blomningen i naturen. Sommarsäsongen är klart mest besökare, säg juli tom mitten av augusti. Vid skolstart sjunker besöksmängden drastiskt, men tyskar, holländare och svenska pensionärer fortsätter säsongen under september månad. Under senhöst, vinter och tidig vår är det i princip bara lokalbefolkningen som nyttjar området.

Siffrorna är osäkra då vi först detta år börjat mäta på ett systematiskt sätt, men vi brukar estimera det till mellan 400 och 500 000 besökare.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Är det en olycka där SOS Alarm kontaktas av den nödstälde, eller annan, och räddningstjänsten kallas ut så får personalen vid nationalparken ett fritextmeddelande som beskriver händelsen direkt via Rakel. Personalen kan då påbörja insatsen lokalt med att ta fram utrustning, öppna grindar, försöka lokalisera personen/händelseplatsen, ev påbörja första hjälpen, förbereda inledning av räddningstjänst osv. När räddningstjänsten sitter i bilen och är på väg ropar de upp på rakel och kan ge ytterligare information eller begära önskad assistans. NP-personal kan också förtydliga insatsväg eller ge kompletterande information utifrån lokalkunskap eller om vi redan påbörjat någon form av insats. När räddningstjänsten anländer assisterar NP utifrån deras önskemål.

Det finns en enkel mall för all personal att utgå ifrån vid denna typ av händelser. Ligger i sk ”ryck-och-spring” väskor för särskilda händelser. Innefattar även vilka som ska kontaktas internt osv.

När det gäller rena sjukvårdsärenden där enbart ambulans kallas ut så får vi inte den

informationen via raket (ev. p.g.a. patientsekretess) utan först när rtj kallas in. Ambulans skulle teoretiskt kunna begära assistans av oss, men det är inget som sker regelbundet. Dock har det hänt att misstänkt hjärtproblem har larmats ut till oss trots att det nog är emot rutin.

a. **Hantrar ni några olyckor på egen hand?**

Ja, mindre fall där ambulans inte krävs utan där personen kan ta sig till sjukvården själv eller med hjälp av anhöriga.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Mall enligt ovan för vårt eget agerande vid denna typ av händelser. Dock inget sammanhåller dokumenterat vad gäller samverkan med andra parter, typ rtj.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Diverse fallskador med arm- eller benbrott är nog vanligast. Värmeslag, uttorkning med avsvimning, yrsel som följd är tämligen vanligt. Mindre mängder sjukdomsfall.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Utvecklingen går helt klart åt rätt håll under den senaste tiden även om det finns mer att göra. Bland annat har vi tidigare inte haft full förståelse för vårt ansvar som fastighetsägare. Vi känner att vi kan göra mer, bla genom att strukturera samverkan med andra parter och hur vi själva agerar i olika situationer. Sedan kommer även att detta ska övas så att personalen är ”bekvämt” när något händer.

Ett stort steg framåt kom när vi installerade räddningspunkter i området. Alla hänvisningsskyltar är utrustade med räddningspunkter för att underlätta orientering när vi ska hitta skadade. Punkterna finns även hos SOS alarm som kan be inringare att beskriva sin position utifrån dessa för att snabbare få hjälp till platsen.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Nationalparkschef Fredrik Ståhlberg

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

Riskanalys för egen personal utför varje år. Arbete med en klimat och sårbarhetsanalys för statens fastigheter i ett förändrat klimat pågår som pilotprojekt.

4. **Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**

Utan inbördes ordning:

Besökare – Liv och hälsa för våra besökare är naturligtvis viktigt. Stenshuvud har till stor del besökare som är naturovana och kan därför kräva att vi påtar oss ett större ansvar för deras säkerhet.

Egen personal – Liv och hälsa. Dessa krävs för att vi ska kunna utföra vårt uppdrag. Byggnader, anläggningar, maskiner – området har flera byggnader och anläggningar som totalt sett har ett tämligen högt ekonomisk värde. Eftersom förvaltningen av skyddad natur i området och för de angränsande kommunerna utgår från platsen, både avseende personal och utrustning, så blir kan även naturvården bli lidande om förråd, verkstad eller kontor skulle drabbas av större skada.

Kulturlämningar – Flertalet kulturhistoriska lämningar finns i området och antagligen en hel del odokumenterat. Skadas dessa oåterkalleligt så är det inga värden som kan återskapas.

Naturvärden – Nationalparken har en mycket stor variation i livsmiljöer vilket skapar en förutsättning för många olika arter på liten yta.

5. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?** Som tidigare nämnts har nationalparken en mycket stor variation i livsmiljöer, vilket skapar en förutsättning för många olika arter på liten yta. Lägg där till mänsklig påverkan under mycket lång tid med exempelvis betesdjur, mindre odlingar, plockhuggning av ved och virke, stenbrytning osv. Området har mycket rik kulturhistoria som hjälpt till att prägla miljöerna och vilka arter de kan hålla. I många fall är naturvärdena knutna till de öppna områdena såsom exempelvis sandhedar (viktiga även ur ett internationellt perspektiv) och betesmarker, men även de områdena som haft en längre skoglig kontinuitet har utvecklade värden som nu kan sprida sig till de mer unga skogarna som har etablerats sedan tidigt 1900-tal. Av nämna skäl och att området är tämligen litet, endast ca 300ha landareal, är det svårt att bara peka ut enstaka områden som skyddsvärda. De områden som har högst biologiska skyddsvärden är dessutom inte alltid samma som kanske har de högsta värdena för besökande i området. För vissa är stranden viktigast och att toaletten är ren, medan för andra är det möjligheten att vandra ostört utan störande ljud från fordonstrafik och andra människor.

Vissa störningar i området ska dock inte alltid ses som bara skadliga. Bränder är inte bara av ondo beroende på var de inträffar, det används bla som en skötselmetod för vissa ytor. Däremot är naturligtvis ett oljeutsläpp något helt annat.

6. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**
Foldrar om nationalparken med karta och besöksinformation finns.
- a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
Nej, det beskrivs inga risker. Området är tämligen lättillgängligt.
7. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
Markerade leder, tillgängliga kartor, ledmarkeringsstolpar, räddningspunkter, samverkan med SÖRF när olyckan varit framme (de har tillgång till all vår utrustning, nycklar, samövning årligen), vissa breddade leder för att möjliggöra uttransport med ATV, akutväskor med bla första hjälpen, årlig utbildning av personal i brand och HLR inför säsong, hjärtstartare på naturum och förvaltningskontor, rakel...
8. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövs?**
Ja, varje år och ofta flera gånger om året sker utryckning av rtj och/eller ambulans.
9. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Jag är övertygad om att rtj och ambulans klarar att utföra sitt uppdrag utan vår hjälp, men snabbheten kan helt klart öka med vår lokalkännedom och med hjälp av vår utrustning. Speciellt eftersom vi ofta redan är i området när larmet går.
10. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**

Pickuper, ATV, mindre hjullastare, motorsågar, vattenpumpar, över 1 km brandslang, elverk, det mesta i verktygsväg...

a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**

Räddningstjänsten har bara att peka och ta vad de behöver. Vi har även genomgångar med den lokala stationen om var utrustningen finns om de behöver den. Rtj har egna nycklar till vår verkstad och har kontaktuppgifter till mig som kan användas alla tider på dygnet om behov finns.

11. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**

Jag har oftast kontakt med Håkan Andersson på SÖRF, men jag vet inte om han är direkt utpekad som vår kontaktman.

a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**

Ja, årlig kontakt och övning med styrkan som är stationerad i Brösarp. Senast deltog även insatsledare från Simrishamn för att få kännedom.

b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**

Årliga gemensamma övningar enligt ovan.

1.16 Stora Sjöfallet/Stuor Muorkke

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**

Varierad fjällnatur. Höga toppar och dalar, glaciärer och stora fjällryggar. Är en del av världsarvet Laponia. Laponia är ett område stort som hela Cypern med mestadels fjälllandskap (Sarek, Stora Sjöfallet och Padjelanta) men även myr och skog in mot landet (Muddus). För Laponias område finns bara ett naturum som är beläget i Stora Sjöfallet. Den platsen agerar som sluss in i de tre fjällnationalparkerna.

Juli, augusti och september är de månader med flest besökare. I fjällområdena är det ca 5000–10 000 per år.

I Laponias område lever de fem svenska stora rovdjuren (Brunbjörn, Varg, Järv, Lodjur och Kungsörn). Stora delar av området används till Renskötsel.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Vid personskador är det fjällräddning som gäller. De använder sig av helikopter för att ta sig ut i parken. Skogsbrand är det kommunal räddningstjänst. Har en skogsbrandsplan.

a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**

Nej.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Personskador lämnas helt till fjällräddning. Läser i tidning om något hänt. Finns en skogsbrandsplan för hela Laponias område.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Ca 5–10 personskador p.g.a. skador eller går vilse där fjällräddning behövs varje år och har varit 2 skogsbränder de senaste 7 åren. Gäller för de tre fjällparkerna. Många fjälllovare personer som vandrar som löper störst risk för skador.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Ja

- a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**
Laponia går genom alla broar i parkerna en gång per år. Finns tillsynsmän från länsstyrelsen som går runder årligen. Det finns utsatta telefoner som går direkt till SOS alarm på ställen i parken. Tillsynsmän har ansvar för att de fungerar.
  - b. **Arbetar ni något med risker internt?**
Har en säkerhetsrunda i parken varje år som görs med helikopter. Går genom samtliga broar.
4. **Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**
Samestugor och de områdena är byarna ligger. Husen som finns i området.
  - a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**
-
5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**
Ja.
  - a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
Nej. Står endast om föreskrifter och regler.
6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
Har ledstolpar som visar var stigen går men inga nummer eller annat riskreducerande.
7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
Ja.
8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Ja, fjällräddningen gör personinsatser utan vår hjälp. Vid skogsbrand har de skogsbrandsplan men ingen kontakt med räddningstjänsten.
9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
Nej
  - a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
-
10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
Nej.
  - a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**
Träffas på ett skogsbrandsmöte med Länsstyrelsen varje vår där de går genom skogsbrand tillsammans.
  - b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**
Nej.
11. **Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?**
Inget för olyckor på personer och har en skogsbrandsplan. Så nej.
Hade en skogsbrand där räddningstjänsten ville låta den brinna för den inte kunde spridas efter ett tag men Laponia ville släcka för att skydda Samestugor som låg i området. Slutade med att de släckte men räddningstjänsten hade inga förkunskaper om att skydda dessa.

1.17 Store Mosse

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**

7500 hektar med betesmark, våtmark (6500 ha) och skog. 11 olika entréer och 5 mil leder. 130.000 besökare per år, framförallt under sommaren. Många turister, både svenska och utländska. Senaste året en hel del ovana besökare. Det finns häckningsplatser på flera platser i våtmarkerna. Kärr med ovanliga orkidéer. Det finns betesmarker samt en värdefull flora och fauna.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Ja på naturrum och på länsstyrelsen. Krisgrupper om personalen behöver ha samtal samt en insatsplan för parken. Alltid personal på plats (dagtid vardagar). Även ett samarbete med grannar. De har exempelvis kontrollerat blixtnedslag mot en timkostnad.

a. **Hantrar ni några olyckor på egen hand?**

Mest bevakning, samt eftersläckningsansvaret. De genomför kontroller vid hög brandrisk samt är ute mer och informerar. Skyltar vid alla eldstäder vid brandrisk/eldningsförbud.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Inte mer än insatsplanen.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Stor väg som går rakt igenom. Trafik och viltolyckor. Detta hanteras inte alls av nationalparken.

Skogsbränder eller fallolyckor är vanligast. Personer som trillar från fågeltorn eller trillar på spängerna. Andra sjukdomsfall (exempelvis hjärtinfarkt) har också inträffat. Transport sker med ATV med bårfunktion (från räddningstjänsten) om det är nära entréerna. Annars hjälper förvaltarna till med guidning.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Hyfsat. Rutinerna finns på papper men det behövs mer övningar.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Formellt av enhetschefen på skötselenheten för parken, men det görs praktiskt av nationalparksförvaltarna.

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

Ja, svaren finns bland de andra frågorna.

4. **Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?**

Byggnader; naturrum, förvaltarbyggnader, vandrarhem.

Naturtyperna i stort. Branden i sig är inte så farlig, men man bör tänka sig för vid släckningsarbetet. Brandgator och framföring av fordon kan skada våtmarkskomplexen.

a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**

Se ovan.

5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**

Ja. Svenska, engelska och tyska. Skyltar är också på alla tre språk.

- a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
Nja. Hårt väder, halt på spängerna.
6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
Halknät på spänger vid de flest besökta platserna. Hålla spängerna i gott underhåll, lösa spikar och plankor åtgärdas mm.
Säkerhetsbesiktningar av de stora fågeltornen.
7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
Brandrisk, men bara varit falsklarm. Blixtar eller vådabränder. 2006 brann en stor del av mossen längs med järnvägen.
Halkolyckor och hjärtinfarkt.
8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Ja, det tror jag, med hjälp av den dialog vi haft och insatsplanen.
9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
Ja, 2 sexhjulingar och vagn, motorsågar.
  - a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
Ja, dock måste förvaltarna kontaktas innan användning då de står inlåsta.
10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
Ja.
  - a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**
Ja.
  - b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**
Nej. Men det finns en ambition om att börja med det.
11. **Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?**
Har redan. Vid 2 tillfällen har den använts hittills vad de vet.

1.18 Söderåsen

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**
Nationalparken är 20 år gammal och skapades för att bevara geologiska värden och skog. Även tidigare ett turistmål. En stor ås och en av Europas största sammanhängande ädellövskogar.
Mellan 350 000–400 000 besökare per år. Högsäsong under sommaren men säsong från påsk till oktober. Ökar hela tiden. Många besökare är inte naturvana vilket leder till risker
Rikt insektsliv och ädellövskog. Även däggdjur t.ex. vildsvin och dovhjort.
2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**
Finns dokumenterat. Checklista om vad man ska göra. Ringa räddningstjänst först. De är två grupper som jobbar, Naturum och förvaltning (operativt). Naturum ska stanna i byggnaden och finnas som information för besökare. Förvaltare kan välja om de ska hjälpa till, beroende på situation.
ATV med Släckvagnar finns att tillgå. Övat lokalkännedom med räddningstjänst. För

2–3 år sedan var det en brand där räddningstjänst tog över men hittade ej branden och fick fråga efter hjälp. Sen dess har kommunikation mellan räddningstjänst och förvaltare varit bättre

a. **Hantrar ni några olyckor på egen hand?**

Nej, svårt att få reda på det innan räddningstjänsten.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Ja.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Har varit en del brand de senaste åren. Bedömer ungefär 1,5 per år. De har varit i skogen och beror antagligen på att eldning skett på fel ställen.

Även personer som går vilse. Räddningspunkter finns uppsatta nu vilket förhoppningsvis minskar risken för det.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Bygger på att folk har eget vett. Finns en stor sprickdal med risker att falla. Inget som hänt men kan hända. Handlar om att ha koll på sig själv när man går.

Finns rutiner när det väl händer. Jobbat en del med det de senaste åren.

Året runt arbetar 8 st på bygget. Högsäsong ytterligare 1,5–2.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

De som jobbar på plats där.

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

Övar en del HLR och går genom säkerhet på stigarna med underhåll och liknande.

4. **Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**

Ekonomiska värden i hus och byggnader. Även rastplatser med vindskydd och skjul.

Naturvärden är ovärderliga. Djur som endast finns där. Andra djur som är svårt att sätta värde på. Även naturvärden i form av gamla träd. Ekologiskt värde i branten.

Ovan natur med gammal lövskog som växer så. Givetvis säkerhet för besökare.

a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**

-

5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**

Ja.

a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**

Ja, står föreskrifter om eldning samt hur ”svåra” de olika lederna anses vara.

6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**

Räddningsskyltar och tydliga ledmarkeringar, gör det svårt att gå vilse.

7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**

Ca 5 senaste året. Brand och personer på svåråtkomlig plats.

8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**

Nu ja, men inte förr. Lokalkännedom avgörande. Hade nog gått bättre med stöd.

De har nycklar till bommar men har fått ok att köra över dem om nödvändigt. De har

gått rundor med räddningstjänst om var man kan komma fram. Båda stationer (Röstånga och Ljungbyhed)

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Ja, har ATV.

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

Ja, de vet om det

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Ja

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Ja.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Ja, har samövningar ca varannan månad under säsong.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Ja, kan alltid förbättra det befintliga. Framförallt kopplat till skogsbrand.

1.19 Tiveden

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Hänvisar till informationen som finns på hemsidan. Inte jättemycket bemanning. Vi har guider som under högsäsongen juni-augusti befinner sig under dagtid vid huvudentrén, för att arbeta med naturvägledning och turistinformation i samarbete med omgivande kommuner. Eftersom säsongen med mycket besökare tenderat att bli längre har vi även denna bemanning under helger i april-september. Vi har dessutom skötselansvariga för ved, städning, skräpplockning samt skötsel av leder och information, som besöker alla entréer, leder och rastplatser regelbundet motsvarande minst en halvtidstjänst.

Framförallt under sommaren och mycket internationella besökare, ca 2/3 är internationella. Mycket känd plats i just södra Sverige.

Ca 110.000 st besökare per år.

Unik fauna av insekter, knutna till gammal tall. Tiveden är ett av de 10 finaste områdena i Sverige när det kommer till just denna typ av natur. Även fågellivet är fint med naturskogstypiska arter som nattskärre och tjäder till exempel.

2. Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?

Efter bränderna 2018 arbetades det fram en rutin som tydlig beskriver ansvaret kring efterarbete, kontaktpersoner samt informationsdelning.

a. Hanterar ni några olyckor på egen hand?

Entreprenörer inom den allmänna skötseln av området har släckt bränder vid dåligt släckta grillar. Men detta är inget ansvar som de har fått uttryckligen utan detta har gjorts som en naturlig del av tillsynen.

b. Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?

Nej

c. Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?

Nationalparken har ett omfattande ledssystem och terrängen blir fort ganska

krävande. Det sker tillbud där folk har skadat benen, fotleder och knän. Folk halkat eller vrider ofta sina leder, snarare än att de faller.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Om man utgår från erfarenheter och det vi känner till, har det ändå funkat bra. Mycket bra samarbeten runt Tivedens nationalpark, genom att entreprenörer och boende i området arbetar som guider och erbjuder övernattnig. De tar ett stort ansvar för gästerna vilket funkar bra!

Det kan vara mycket svårt att ta sig ut ur nationalparken vid skador. För svår terräng för att kunna framföra terrängfordon. Transport kan behöva göras över sjön eller med helikopter. men dessa förhållanden tycks den lokala räddningstjänsten vara väl medveten om.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Länsstyrelsen. Om vi pekar ut en led finns ett ansvar. Om personer väljer att gå utanför lederna har de stort eget ansvar. Vilda och extrema marker med mycket döda träd.

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

De markerar upp leder. Lägga leder på platser som är bra och hyggligt säkra. Anpassat område för område.

Utöver det handlar det mycket om säkerheten för den egna personalen. Då tas riktlinjer fram kring motorsågssäkerhet och ensamarbete i skogen. De använder sig även av rakelapparater. I övrigt ligger det integrerat i den vanliga verksamheten.

Vid byggnationer has en genomgång med byggnadsingenjörer. Det kan handla om broar, spänger och utkikstorn som byggs i parken. Detta har varit bra och det känns som resurserna har lagts på rätt ställe. När utkiks och fågeltorn byggs följer de plan och bygglagen mer strikt. Även en extern kontrollansvarig anlitas som kan göra en opartisk bedömning. Dessa kontrollerar även så arbetsmiljö och byggnormer följs.

4. **Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**

Se fråga 1

a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**

De områdena som bör skyddas är markerade i skötselplanen. Man har gjort en zonerig av områden där planerad naturvårdsbränning hade kunnat göras, samt områden där inte brand bör ske. På vissa platser finns träd som har växt sedan medeltiden. Där finns även historiska lämningar. Exempelvis gamla fångstplatser för vilt.

5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**

En informationstavla med översikt över lederna finns på plats. Broschyrer finns dels på webben och dels ute i parken. Inte fullständiga kartmaterial för något annat än att orientera sig. Dessa finns på engelska, holländska , tyska och svenska. På webben erbjuder vi även information via ljudguide samt på samiska. Det finns även ljudguider på plats.

- a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**
 Det finns en allmän beskrivning för alla leder och uppmaningar om att de är kuperade och ganska svåra att gå. Även tidsuppskattning för de olika lederna finns med i bladet. Platser med hög tillgänglighet är markerade med symboler, samt hårda ytor och anpassade rastplatser.
6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**
 Det finns trappor i de extra branta passagerna. Lederna sammanstrålar och blir bra punkter för att orientera sig. Där finns även tydliga skyltar till olika sevärdheter. De funderar på att skaffa positioneringspunkter.
7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**
 Två exempel.
 Ett fall då en person var i svår belägenhet. Hen behövde hämtas med helikopter för att kunna tas ut ur parken.
 Det gjordes även en sjötransport av en patient med bruten fotled. Räddningstjänsten hade svårt att ta sig fram på grund av många parkerade bilar.
8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
 Ja, men vi har också bemanning under hela besöksäsongen som hade kunnat vara behjälplig. Räddningstjänsten är så lokalt förankrad så de kan antas ha god lokalkännedom. Kan uppstå problem om stora delar av personalen byts ut under kort tid.
9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
 Tillgång till båt och motorsåg.
 a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
 Finns vid eller i nära anslutning till nationalparken.
10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
 Nej.
 a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**
 Via andra tjänstemän har de kontakt med räddningstjänsten. Fått tips på lämpliga kontakter och har planer på ett närmare arbete.
 b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**
 Kanske, men oklart. Inte delaktiga.

1.20 Tresticklan

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**
 Parken ligger i nordvästradelen av västra Götalands län och är ca 30 kvm (3000 hektar) stor. Parken har södra Sveriges största obebyggda och väglösa skogstrakt. Har ett orört sprickdalslandskap, där geologin och topografin är speciell för Sverige. Sprickdals sjöar. I och med belägenheten har parken delvis dålig telefonuppkoppling. Ungefär 8000 - 10.000 personer besöker parken varje år. Flest under vår, sommar och höst. Mest på sommaren men besökare året runt. Internationella, mycket tyskar.

Karg och artfattig miljö som bidrar till den lugna och tysta atmosfären, vilken lockar många vandrare till nationalparken.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Nej. Inget specifikt. Det finns ingen personal på plats i parken, men en tillsynsman bor i närheten.

a. **Hantrar ni några olyckor på egen hand?**

Nej.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Delvis ja, det finns ett förslag till en släckningsplan som bifogas, bra läge nu att förankra denna med den lokala räddningstjänsten tänker jag. Bifogar även en framtagna checklista vid skogsbrand inom skyddade områden som vi har vid vår länsstyrelse.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Inträffar väldigt få olyckor i parken som förvaltaren känner till.

Folk går vilse ibland, men de hittas.

Brunnit då och då, men det var några år sedan.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Ja, finns inget behov av mer rutiner i nuläget. Stort egenansvar när man ger sig ut i parken. Saker och ting kan hända vart som helst i naturen.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Eget ansvar hos de som ger sig ut i nationalparken. Dock ansvarar förvaltningen för uppsatta anordningar så som trappor och spänger. Dessa måste vara i ett bra skick.

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

Nej. Andra skyddade områden men inte i Tresticklan.

4. **Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?**

Allt anses skyddsvårt, men vissa delar hade gynnats av en brand. Det byggs just nu en ny entré som kommer anses mycket skyddsvärd.

a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**

-

5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**

Ja. Svenska, engelska och tyska.

a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**

Nej. Inte i den gamla, vilken är på väg att bytas ut. Det framgår dock att ingen eldning är tillåten i parken.

6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**

Trappor på vissa branta partier, samt staket. Ledmarkeringsband finns uppsatta utmed parkens leder.

7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**

En person försvann för ett antal år sedan (5-10 år sedan), och påträffades senare död.

8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**
Kan vara svårt. Ett samarbete kan vara bra. Få har stor lokalkännedom i hela området.
9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**
En tillsynsbåt som ligger i en sjö i anslutning till nationalparken.
a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**
Nej, finns ingen personal på plats, men tillsynsmannen kan kontaktas vid en nödsituation.
10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**
Nej.
a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**
Nej.
b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**
Nej det tror han inte.
11. **Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?**
Hade inte skadat. Hade varit bra.

1.21 Töfsingdalen

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**
Sveriges mest otillgängliga och svåråtkomliga nationalpark. Marken är väldigt blockig vilket gör det väldigt svårt att ta sig fram. Den parken med minst besökare i Sverige.
Har ingen som jobbar på parken.
Mycket vilda djur och gammal urskog
2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**
Nej
a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**
Nej.
b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**
Nej.
c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**
Inga dokumenterade för så få besökare.
3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**
Ja
a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**
Ingen
b. **Arbetar ni något med risker internt?**
Nej, ingen jobbar där. Finns camping i närheten som kan ha någon riskbetänkning
4. **Vad anser ni vara skyddsvärt i nationalparken och varför?**
Gammal urskog och djuren, men de kan fly vid brand.

- a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?
-
5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?
Ja.
a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?
Ja.
6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.
Nej.
7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?
Nej.
8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?
Ja, ingen som kan vägleda riktigt
9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.
Nej
a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?
-
10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?
Nej.
a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?
Nej.
b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?
Nej.
11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?
Inte speciellt p.g.a. så få besökare.

1.22 Åsnen

1. Kan du berätta lite allmänt om er park?

Sveriges senaste nationalpark, från 2018. Består av ca 75 % vatten, resten öar och fastland. Besökarna har ofta kanot eller båt för att ta sig runt. Alternativt går de de stigar som finns runt och i samband med sjön. Naturmiljön är blandskog med mycket bok. Finns inget naturum och ingen personal som i nuläget arbetar där. Har ett par olika entréer men ingen bemannad. Finns många naturreservat runt nationalparken som tillsammans har en tillsynsman i beredskap. Kan antingen vara en lokal person eller någon från länsstyrelsen stationerad i Växjö.

Ungefär 120 000 – 150 000 besökare varje år. Mest på sommaren. Ca 70 % av besökarna är utländska, högst andel av alla nationalparker. Anledningen är att den är lättåtkomlig men samtidigt inte tätortsnära. Därför inte så mycket lokalt som i andra. Mycket kanot, båt och fiske.

Väldigt rikt fågelliv. En av Europas viktigaste häckningsplatser för fiskgjuse och

storlom. Även havsörnar som häcklar vid sjön varje år. Även kryptogamrikt i bokskogarna. Många arter av lava, mossor, svamp och insekter som är hotade i världen.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Finns Åsmentillsynen som alltid är bemannad med person i beredskap. De har i sin roll att hjälpa till med säkerhet.

a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**

Ja, lättare olyckor hanterar tillsynsman

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Oklart, inget känt i så fall.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Små bränder eller fara för liv och lem ute med kanot. De är inte vanliga men om det skulle hända något lär det vara någon av dem.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Nej inte riktigt. Det är oklart vem som har ansvar för olika händelser.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Tillsynsman i beredskap lite men inte helt utarbetat.

b. **Arbetar ni något med risker internt?**

Ja vi har organiserad tillsyn av hela Åsnen varje sommar tillsammans med de andra naturreservaten inom länsstyrelsen och tillsynspersoner. Går genom fågelreservat och olovligt eldande. Finns utsatta eldplatser men följs inte jättebra.

4. **Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?**

Fågellivet. Finns avspärrade områden där man inte får gå eftersom det är häckningsplatser för fåglar. Åsnen viktigt område för några viktiga fåglar; havsörn, fiskgjuse och storlom.

Även de platser där bokskogen har mest hotade arter i form av lav, mossor, svamp och insekter. Vissa unika för Åsnen.

a. **Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?**

-

5. **Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?**

Ja.

a. **Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?**

Står om föreskrifter för eldning. Finns på svenska, engelska och tyska.

6. **Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.**

Stigarna har inga risker men finns utmarkerade. Risker endast till sjöss, men inga riskreducerande åtgärder.

7. **Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?**

Ja. Brand och sjöräddning. De har haft egen båt vissa gånger och har lånat deras vid något tillfälle. Vid något tillfälle har det varit problematiskt för räddningstjänsten var de kan gå i med sin båt. De verkar inte ha jättebra koll på parken.

8. **Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?**

Ja men det hade kunnat gå bättre med hjälp i vissa fall. Speciellt kopplat till skyddsvärden.

9. **Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.**

Finns en båt.

a. **Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?**

Ja men osäkert hur bra de vet om det.

10. **Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?**

Har något direktnummer.

a. **Har ni någon regelbunden kontakt med dem?**

Nej.

b. **Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?**

Nej. Överlag är personerna som bor i samband med Åsnen missnöjda med räddningstjänsten eftersom det tar väldigt lång tid för de att komma ut och de inte alltid vet vilka vägar de ska köra på.

11. **Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?**

Ja. Framförallt gällande kommunikation. Har ingen bra kontakt på räddningstjänsten och de hade kunnat göra övningar här för att få bättre förståelse.

Hade även kunnat ha en vildbrandsplan där vi tar hänsyn till skyddsområdena.

1.23 Ängsö

1. **Kan du berätta lite allmänt om er park?**

Sveriges äldsta, från 1909. Höga naturvärden p.g.a. människans inverkan med naturen. Fina ängar och jordbrukade marker. Finns även en del större dungar utspridda på ön. Mellan 6000-8000 besökare per år. Måste ta sig ut med båt. Går turer på sommaren. Ligger nära flera andra öar i skärgård.

Ängarna fyllda med olika sorters blommor. Ett rikt fågelliv. Inga utrotningshotade eller speciella arter.

2. **Har ni några befintliga rutiner vid en nödsituation/olycka?**

Nej, inte formellt. Finns 1-2 lantbrukare/tillsynsmän som arbetar på ön. De har eventuellt någon rutin men inget dokumenterat.

a. **Hanterar ni några olyckor på egen hand?**

Nej.

b. **Finns det dokumenterat hur insatser ska gå till?**

Nej.

c. **Vilka nödsituationer/olyckor är vanligast i er nationalpark?**

Inga egentliga risker. Lättåtkomligt överallt på ön. Problemet skulle väl vara att ta sig ut dit p.g.a. skärgårdsö. Har haft en räddningsinsats på ön p.g.a. hjärtproblem. Hjärtstartare finns på plats.

3. **Känner du att ni har tillräckliga säkerhetsrutiner för er nationalpark?**

Ja det tycker Karin. Parken är liten och där finns inga egentliga risker.

a. **Vem ansvarar för säkerheten i parken?**

Lantbrukaren/Tillsynsmannen (samma person)

b. Arbetar ni något med risker internt?

Inget dokumenterat men tillsynsmännen har säkert diskuterat det.

4. Vad anser ni vara skyddsvårt i nationalparken och varför?

Gårdsmiljön med torp och ladugårdsbyggnader. Även ängen är av lite extra intresse. Annars är dungarna och jordbruksmarken inget speciellt.

a. Vilka delar av nationalparken är av störst intresse att skydda och varför?

-

5. Finns det tillgång till informationsblad för besökare av nationalparken?

Ja.

a. Finns det information i bladet om möjliga risker i nationalparken och hur är dessa i så fall presenterade?

Nej.

6. Har ni några befintliga riskreducerande åtgärder? T.ex. Ledmarkeringsstolpar, utsatta markeringar för vandringsleder.

Nej.

7. Har ni haft någon olycka där räddningstjänsten behövts?

Ett hjärtstopp.

8. Tror du att räddningstjänsten klarar av att genomföra en insats på ett effektivt sätt utan er vägledning?

Ja det tror hon. Inga egentliga risker. Kan behövas helikopter ut om det är akut sjukvårdslarm men enkelt att landa.

9. Har ni någon utrustning som kan vara användbar vid räddningsinsats? T.ex. fyrhjuling, motorsåg.

Fyrhjuling och pump för vatten

a. Är dessa tillgängliga för räddningstjänsten vid en insats?

De vet nog inte om det.

10. Har ni någon kontaktperson inom räddningstjänsten?

Nej.

a. Har ni någon regelbunden kontakt med dem?

Nej.

b. Genomförs några övningar i parken? Är ni i så fall delaktiga?

Nej.

11. Tror du att ni hade varit i behov av en insatsplan?

Inget riktigt behov men eftersom alla nationalparker ska ha samma utseende så hade det kunnat göras en insatsplan.

2 Kommunal räddningstjänst

2.1 Åsele Räddningstjänst

1. Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?

1 gång förra året, annars väldigt sällan. Hjälpt att bära till ambulansen.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Nej. Tjänsteman i beredskap hos länsstyrelsen.

3. Hur hade förvaltaren för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

I första hand tala om för dom om det finns något de inte vill att de ska göra. Specifika skyddsvärden.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja, det är en bra bit att åka så de hinner få den information som behövs.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Grundutbildning som all räddningstjänstpersonal har.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Vid något enstaka tillfälle sker kontakt. Exempelvis i händelse av planerade naturvårdsbränningar mm.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Ja. Vet att det finns stora delar som får brinna/ska brinna. De har kartor i FIP-bilen.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Nej. Få rapporterade insatser.

Finns risk för skogsbränder och sjukdomsfall/skador.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Vad de förväntas göras. Släcka/låta brinna. Inte ett stort problem i dagsläget.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Nej.

2.2 Räddningstjänst Oskarshamn

1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?

Väldigt sällan. Har däremot ett par gånger per år i naturreservat i kommunen.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Nej. Det är Länsstyrelsen som har ansvar och vi kontaktar deras TIB vid insats.

3. Hur hade förvaltaren för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

De kan ha hand om eftersläckningsarbete och de vet om någon nyckelbiotop finns som ska behållas. Har ingen egen utrustning

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Nej.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Har inget. Kontaktar dem vid insats.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Nej

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

På Blå Jungfrun är det väldigt lite. Kalt landskap så liten risk för vildbrand.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Vilka skyddsvärden de har. Även möjlighet till snabb kontakt.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Tycker vi har det bra. De är fastighetsägare så om de vill ha insatsplan för att hjälpa oss är vi med och hjälper till.

2.3 Räddningsförbund Gästrik

1. Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?

Några stycken per år. Mest båtolyckor och drunkningstillbud.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Nej. Vi har inte känt behov att kontakta dem vid vattenolyckor.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

De vet om vilka skyddsvärden de har. De kan också sköta eftersläckning eller ta in folk i beredskap om det skulle vara något stort så vi behöver hjälp.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja. Har inte haft något stort och vi har bra kartor.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Nej. Har om skogsbrand men inget om natur.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Har inget.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Nej

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Vattenolyckor. De har haft naturvårdsbränningar i nationalparken som vi har fått reda på i förhand. Har gått bra än så länge.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Mer information om deras naturvårdsbränningar. Har de något tidschema över dem och vilka områden har de varit i? Finns det några vägar som vi inte ska köra på? Skyddsvärden?

Biotoper som ska skyddas eller gynnas av brand

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Ja. Hade varit bra med någon övning för att lokalisera sig bättre där. Pratade en del om det senaste tiden. Hade velat ha en insatsplan.

2.4 Gotland räddningstjänst

1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?

Inte ofta. Under 10 stycken på 37 år

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Ja. Vi har regelbunden kontakt med dem. Övningar på plats ungefär vartannat år.

3. Hur hade förvaltaren för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

De fick mycket material från msb för några år sedan och kan hantera mindre bränder själva.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja det hade nog gått men de är väldigt behjälpliga och är bra att ha med.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Ja, övningar på plats ungefär vartannat år.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Ja

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Ganska bra.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Svårt att bedöma. Finns en liten by i nordvästra delarna av ön som är skyddsvärde. Resten skog och sand och har ingen koll på om det finns något skyddsvärt eller inte.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Det finns 3 risker. Antingen att besökare gör upp eld inte släcker ut.

Blixtnedslag är en risk. Sista ingen risk men det är svårt att ta sig ut dit. Vår brandstation ligger vid Visby flygplats, men kan ta upp till 12 timmar att få ut material och flera man.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Vi har en plan för hur vi tar oss ut dit. Sedan en plan för skogsbränder i allmänhet, inget specifikt.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Lägga taktik och få ut tillräckligt med personal och material snabbt. Kan ta lång tid annars. Vi har redan en färdig plan för pumpars placering på ön och hur man gör vid skogsbrand.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Nej vi är tillräckligt förberedda. Tar 15-30 min ut med personal vid olycka med helikopter. Problematiskt endast om fler ska ut och material.

2.5 Ljusdal Räddningstjänst

1. **Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?**
Väldigt sällan.
2. **Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Via länsstyrelsen. TIB.
3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
Lokalkännedom kring mindre stigar som inte syns i kartmaterialet. Bra att ha vid brand. Vattendrag som inte syns.
  - a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja, bonus om de är där. Om de inte är där följs de rutiner som redan finns.
4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Nej.
  - a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
Nej.
5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Bra och nära relation med länsstyrelsen, men inte specifikt med nationalparken. Finns inget behov.
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Nej.
  - b. **Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Risker kopplade till skog. Träd specifikt som inte plockas bort.
6. **Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Nej.
7. **Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**
Angreppsvägar, vattendrag.
Riskfyllda områden.
Gruvhål.
Stigar och vägnät.
8. **Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?**
Nej, har ett bra samarbete med länsstyrelsen.

2.6 Tanums Räddningstjänsten

1. **Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?**
3-5 gånger per år. Den vanligaste orsaken är utsläpp av farligt ämne, där 95 % av dessa fallen är olja. Något enstaka fall är även brand i båt.
2. **Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Ja. Nationalparksförvaltaren.
3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
Fina båtar och goda förutsättningar att framföra båtarna. God lokalkännedom.

- a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja, de har egen förmåga och egen båt. Sjöräddning och kustbevakning kan hjälpa till, och finns även ett samarbete med Norge. De har även rakel som de kan prata med Norge på.
- 4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Alla insatsledare får utbildningarna steg 1 och 2 i olja. Hur man drar länsar och identifierar olja. Även personer som är saneringsledare inom organisationen. Samtliga steg.
  - a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
En årlig samverkansövning med sjöräddningen, i eller i anslutning till parken.
- 5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
God! Nära kontakt med förvaltarna. De samarbetar även västkuststiftelsen som jobbar på uppdrag från länsstyrelsen.
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Ja, finns lokala och regionala oljeskyddsplaner. Flikar för skyddsvärden och vart läns ska läggas.
  - b. **Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Nej.
- 6. **Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Inte mer än oljeskyddsplanen.
- 7. **Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**
Teknik och metod.
Angreppsvägar.
Kontaktvägar till miljöinspektörer.
- 8. **Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?**
Aldrig fel att lära känna varandras organisationer bättre.

2.7 Vimmerby Räddningstjänst

- 1. **Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?**
Ungefär en gång/2–3 år.
- 2. **Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Nej, tar kontakt med tjänsteman i beredskap på Länsstyrelsen vid larm
- 3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
De har bättre koll på miljön och vet vad som är skyddsvärt.
  - a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Nationalparken är mestadels skog så utan deras hjälp hade det blivit som en vanlig skogsbrandsinsats.
- 4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Teoretisk utbildning om skogsbrand regelbundet och följer väderindex

- a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
Nej.
- 5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Finns ingen
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Nej.
  - b. **Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Nej, inte mer än de vanliga riskerna i skogen och vid brand.
- 6. **Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Nej. Det hade varit bra att ha
- 7. **Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**
Skyddsvärden
Vattentag
Hur man tar sig fram bäst
Kontaktperson
Information om besökare
Eventuellt om de har utrustning att låna
- 8. **Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?**
Ja, övningar är alltid bra att göra.

2.8 Örnsköldsvik räddningstjänst

- 1. **Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?**
Länge sedan brand. Lyfthjälp och hjälp till ambulans. Kramfors har en större del av området.
- 2. **Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Nej men han som driver naturrum är känd inom räddningstjänst.
- 3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
Någon som agerar vägvisare är alltid en tillgång. Men eftersom det finns 4 entréer är tillgängligheten redan bra.
  - a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja.
- 4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Speciell utrustning vid lyfthjälp längre sträckor och i kuperad terräng.
  - a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
Nej.
- 5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Varken bra eller dåligt men finns inget större samarbete. Operativt är det endast vid en pågående insats.
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Nej.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Ja, bergen och risker med folk som klättrar. Fallrisker.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Vägar och stigar.

Framkomlighet.

Skyddsvärda områden.

Allmän karta över vattentillgång.

Risker.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Alltid bra att öva, dock inget jättebehov.

2.9 Räddningstjänsten Höga Kusten/Ådalen

1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?

Ofta, främst assistans till ambulansen. Bergsklättrare som skadar sig. Slottedalskrevan.

Folk går på sten å spångar. Stukar och bryter ben.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Nej. Kontaktar länsstyrelsen direkt. TIB.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

Lokalkännedom vad gäller leder. Vissa naturvärden. De ser en brand och tänker bara släck, men med vägledning kan släckningsarbetet anpassas.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja. Då hanteras den som vanligt.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Inte mer än den vanliga utbildningen. Är komplicerad miljö i resten av räddningstjänstens område också.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej inte i parken men i klätterlederna i anslutning till parken.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Icke existerande.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Nej.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Nej.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Vägar in till olika områden.

Skyddsvärda områden och objekt. Stränder som kanske behöver skyddas vid oljeutsläpp. Finns en del info i länsstyrelsens miljöatlasen. Kontaktperson.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Absolut! Alltid ett behov av närmre samarbeten.

2.10 Räddningsförbund Jämtland

1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?

Haft 2 stycken på 5 år. En liten lägerbrand och en skogsbrand.

Fjällräddning har hand om personskador.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Nej. Det är Länsstyrelsen som har ansvar och vi kontaktar deras TIB vid insats.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

De vet om skyddsvärden. Om t.ex. brandgator behöver göras kan förvaltare guida var de bör göra. Även kartstöd och möjlighet att få hjälp av markägare i ett tidigt skede.

De har lokalkännedom.

De har egen utrustning till eftersläckningsarbete som de kan hjälpa med.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Sen 2018 har vi mycket utbildning om skogsbrand. Skulle säga att vi är bra på det nu. Inget speciellt för Sonfjället.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Har inget. Kontaktar dem vid insats.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Har några fångstgropar som är kulturminne. Annars vet jag inte.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Skogsbrand för oss.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Kartstöd och möjlighet till snabb kontakt.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Med tanke på endast en riktig skogsbrand på 5 år har vi nog inget behov av insatsplan i nuläget.

2.11 Sydöstra Skånes räddningstjänstförbund

- 1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?**
Med sjukvårdslarm, 5-10 per år.
- 2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
En när det gäller utanför insats, förvaltare . Vid insats: raketalgrupp med personalen. kommunikation på väg dit.
- 3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
Geografisk orientering material och fordon
Olika händelser naturvårdsbränningar, i och utanför området. Samarbetar.
  - a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja, som ett vanligt larm. Men till stor hjälp.
- 4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Övningar och orientering
Terrängfordon
Släckutrustning
  - a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
-
- 5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Kompatibla prylar
Ledningsnivå: träffar förvaltare,
Säkerställer sambandsplan. möten varje år. Uppdatera kartor.
Samverkansövning med sjöräddningen. Årliga möten. Nycklar till förråd.
  - a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Byggnader, mm. går att se i deras kartor. Miljöområden är okänt.
  - b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Vanligast, sjukvårdslarm. Lyfthjälp. Brand i terräng. Terrängen
- 6. Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Ja
- 7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**
Uppdaterade angreppsvägar,
Vilka vägar som kan användas till vilka fordon
Tillfartsvägar
- 8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?**
Det har vi redan, men allt går att utveckla. Ambition om utveckling

2.12 Räddningstjänsten Gislaved/Gnosjö

- 1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?**
Inte ofta, vet ej någon siffra
- 2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Ja. Patrik Wandin på Länsstyrelsen och Peder som är förvaltare.

3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
Har via insatsplan fått kontaktuppgifter till dem och lokala personer som kan hjälpa. Lokalkännedomen och aktuella saker.
  - a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja men har gärna med dem. De är experter.
4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Nej lite skogsbrand men inget annat. Inget specifikt för parken.
  - a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
Nej.
5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Inget regelbundet men har kontaktuppgifter i uppdaterad insatsplan.
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Står i insatsplan men om nåt händer vill ha med dem och få hjälp. Både TiB och förvaltare
  - b. **Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Brand, personskador och andra olycksfall.
6. **Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Ja
7. **Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**
Viktigt att bolla med parken. Båda vill ha med sin syn och då kunna väva ihop det.
8. **Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?**
Nej det är bra som det är.

2.13 Räddningstjänsten Svalöv

1. **Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?**
Ungefär en gång varannan månad
2. **Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Ja, bra samarbete med dem
3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
Har nytt samarbete där vi har samma raketkanal för att underlätta vid insats. Vet att parkförvaltare har bäst lokalkännedom och försöker ta så mycket hjälp av dem som möjligt.
  - a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja övar i parken tillsammans med parkförvaltare regelbundet. Både skogsbrandsscenario och svårt åtkomliga personer
4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Se ovan. Övar i parken regelbundet med personal på Söderåsen

- a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
Ja
- 5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Bra.
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Inget speciellt. Snarare ett geografiskt område runt dalen där personer rör sig mest och det är svårt att ta sig fram med fordon. Gjort övningar lite överallt i parken.
  - b. **Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Personskador typ fallskador och där de behöver hjälp att ta sig ut.
- 6. **Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Nej, men bättre samarbete nu så kommer nog snart.
- 7. **Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**
Framförallt information kring skogsbrand.
Även en stor gemensam karta med farbara vägar, kraftgator, vattentag, möjligheter för ledningsplats, vändplatser för brandbilar och annan bra information.
Guidning för helikopter. Vikigt att alla får samma info (vi och Söderåsen räddningstjänst)
- 8. **Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?**
Har nog fått med allt.

2.14 Söderåsen Räddningstjänst

- 1. **Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?**
Ungefär 5 per år.
- 2. **Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Ja, Bo Davidsson
- 3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
De hjälper väldigt mycket. De har lokalkännedom och resurser i form av ATV
  - a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja övar i parken tillsammans med parkförvaltare regelbundet.
- 4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Håller övningar där ibland i samarbete med Röstånga (Svalöv rtj) och parkförvaltare.
Har regelbundna möten med nationalparken om skyddsvärden och liknande.
Räddningspunkter har de precis fixat. Vi har en insatskarta för nationalparken med väldigt mycket information. Räddningspunkter, automatlarmsbyggnader eventuellt kraftgator.
  - a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
Ja
- 5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Bra

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Ja. Soröds sjön viktig. Ligger utanför parken men nära. Finns speciella djur där i. Samma i nationalparken. Visste ej vilka men finns djur som endast finns där. Viktiga arter att skydda

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Turismtrycket under sommaren. Ovant folk i natur. Markbrand och svår belägenhet är vanliga larm. Populärt klätternäste, svårt att göra insatser då om man inte vet var. Räddningspunkter viktigt att sprida till folket så man får användning av dem

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Insatskartan med automatlarmsplatser och vattentäcker, räddningspunkter. Röstånga och Ljungbyhed ofta tillsammans på larm. Annars inget samarbete mellan räddningstjänsterna förutom att befäl pratar ibland. Inte samma kartor och information.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Information om externa resurser. Vid skogsbrand, vilka tankresurser finns lokalt att hämta vatten ifrån. Bättre samarbete i närområdet.

Drönarresurser för skogsbrand och försvunna personer. Få in drönare och öva med den.

Inventeringslista för vilka privata aktörer som kan bidra med resurser.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Gör redan övningar men kan förbättra samarbete så att alla har samma material.

2.15 Nerikes Räddningstjänst

1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?

Inte ofta. Ganska mycket mindre bränder runt omkring nationalparken, p.g.a. åska och blixtnedslag. En del anlagda bränder, ett problem. Emmaboda. Kilsbergen. Omfattande brand i Tiveden 2008. 700 - 800 hektar.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Inte specifikt nationalparkerna, stora markägarna har de kontakt med. Tjänsteman i beredskap.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

Inhämta så mycket information som möjligt om den miljön. Riktlinjer kring arbetet i den marken. Eftersläckningsarbete, bistå med utrustning och arbetskraft.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Utbildar all personal i hantering av skogsbrand. Allmän vetskap om att de har särskild naturmiljö i sitt område.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Övar på mark och terrängbränder nära station men inte i parkerna.

5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Obefintligt.
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Inte specifikt, vet dock skillnaden på ”skog och skog”. Ha en dialog med länsstyrelsen i de fallen.
  - b. **Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Inte annat än generellt till skogsbränder, fallrisk mm. Kanske ännu mer överhängande i nationalpark.
6. **Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Nej.
7. **Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**
Enkelt att orientera sig. Geografin/anläggningen. Skyddsvärden ska framgå, samt särskilda risker. Uppdaterade kontaktlistor.
8. **Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?**
Samverkan är jättebra! Övningar kan lätt bli överarbetade och ta mycket tid och resurser, utan att ge så mycket.
Behöver ta vatten från sjöar, men är inte lämpliga att hämta vatten ifrån.

2.16 Dals-Eds Räddningstjänst

1. **Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?**
Vartannat år.
2. **Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?**
Ja. Finns en lokal förvaltare som de har numret till.
3. **Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?**
Med sin lokalkännedom.
  - a. **Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?**
Ja.
4. **Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?**
Inte mer än den i grundutbildningen.
  - a. **Genomförs samverkansövningar med nationalparker?**
Nej.
5. **Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?**
Inget samarbete men har en kontaktperson.
  - a. **Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?**
Nej.
  - b. **Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?**
Nej.
6. **Har ni en insatsplan för nationalparken?**
Nej.
7. **Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?**

Angreppsvägar.
Kontaktpersoner.
Lämpliga vattenuttag.
Landningsplats helikopter.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Möjligen att man kollar på en insatsplan.

2.17 Södertörns Brandförsvarsförbund

1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?

Flera gånger per år. Handlar framförallt om markbränder.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Inte vad han vet. Finns ett samarbete men inte jätteingående.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

De har redan byggt ett eget släp till terrängmotorcykeln som kan användas vid en insats. De kan bistå med vägvisning och har ofta redan koll på vart det brinner vid ankomst.

De kan ge information kring vart det är lämpligt att köra och ta vatten. Även informera om vart bränder ska släckas eller inte.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja. I sådana fall köra på som de brukar. Kanske inte det bästa, men insatsen kan genomföras. Kan vara svårt med lokalisering av exempelvis brand eller nödställd person.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Utbildning kopplat till skogsbrand sker årligen.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Uppfattningen är att samarbetet sker vid insats och inte förebyggande.

Räddningstjänsten har fått kartor och nycklar till bommar i parken.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Nej.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Nej, inte mer än de vanliga riskerna i skogen och vid brand.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej. Hade varit bra att ha!

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Områden av särskilt intresse. Kontaktuppgifter.

Vattendrag som är okej att ta vatten ifrån eller inte.

Vägnätet med information om vilka fordon som kan framföras på respektive väg/stig.

Områden man inte bör framföra terrängfordon för mycket.

Brandposter.

Risker kopplat till områden med blockig terräng.

Bebyggelse.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Ja, om en insatsplan tas fram är det bra. Orientering eller bränningar kan också vara bra att samverka och öva kring.

2.18 Värends räddningstjänst

1. Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?

Ny park så inte mycket än. Men ett par till havs med kanotolyckor. Ingen brand vad han kommer på.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Nej. Tanken är att ta kontakt tillsammans med Östra Kronoberg efter vårt arbete. Inte kommit dit än p.g.a. ny park.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

De har kunskap om skyddsvärden, de kan ta hand om eftersläckning, göra förebyggande åtgärder. Även veta mer var man anlägger båtar.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ur insatssynpunkt ja. Han beskrev att en insats hade gått till att första styrkan gör insats. Sen inser de att de är i nationalpark. Sen försökt kontakta Länsstyrelsen.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Nej, inte specifikt till Åsnen.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Inte mycket. Har bra kontakt med Östra Kronoberg räddningstjänst som de delar Åsnen med.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Finns flera fastigheter på några av öarna. Kan ha högt kulturellt värde och kanske inte får bygga upp igen. Sen örnar också kanske.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Brand och kanot eller båtolycka. Risk med vandringsleder ute på öar p.g.a. transporten ut kan vara svår. Tar lång tid.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Vad är skyddsvärt

Vilka punkter ska man skydda vid brand

Vilka kontaktpersoner

Var går man i med båt

Vilka tillfartsvägar

Punkter där ledning bör utgå ifrån.

De har båtar men hade behövt hjälp att köra.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Kanske på befälsnivå. Mest att det ska finnas tydlig information om vem man kontaktar. Allt praktiskt som kan behövas för räddningsledare vid insats. Samarbetet måste bli bättre.

2.19 Östra Kronobergs Räddningstjänst

1. Ungefär hur ofta har ni utryckningar i nationalparken?

Skiljt sig lite från år till år. Mer 2018, ca 5-6 när det brann på öarna. I vanliga fall inte mycket. En del drunkningstillbud.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Nej. Fick ett telefonnummer till någon tillsynsman.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

Uppgifter kring om släckning ska utföras eller om det ska fortsätta brinna.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja det gör de. God lokalkännedom inom organisationen. Delas med en annan räddningstjänst 50/50. Finns samarbete räddningstjänsterna emellan.

4. Har ni någon utbildning kopplat till naturmiljöer?

Nej, inte specifikt till Åsnen.

a. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Inget.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Nej.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Nej.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Nej.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Peka ut specifika risker, tydlig med koordinater.

Viktiga områden.

Personer att få tag på.

Vad får brinna och inte.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Ja, absolut. Kan behövas utökad kunskap kring ansvarsfördelning.

3 Fjällräddningstjänst

3.1 Norrbotten

1. Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?

Sällan, enstaka per år.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Har upparbetade kontaktvägar, mest via Länsstyrelsen. De ger godkännande för färdselrätt i parker. Vill in varje säsong ett par gånger för att veta var de kan ta sig fram. Olika förhållanden för varje säsong. Viktigt för dem att åka runt.

Nationalparker inget problem för dem. Flesta insatser är i öppna turisttäta områden. Har en del naturbevakare inom fjällräddning. De ser scooterspår i parker där det finns lavinfara.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

Vi har bra koll själva.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja.

4. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Vi har krav på att fjällräddare ska gå olika utbildningar i terräng och teori. Inget specifikt för nationalparker.

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Har inget.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Vill inte åka runt för mycket och skada. Tycker vi har bra koll.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Vi har få personskador men det är väl det och lavinrisk framförallt.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Inte specifikt. Har insatsledare i fjällräddning som är kompetenta och litar på dem vid insats. Långt över 90 % av insatser överallt sköts av grupperna själva, behövs ingen hjälp.

Om det blir stora olyckor samverkar vi med räddningstjänst och andra myndigheter

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Vi har bra information nu. Inget specifikt för nationalparker.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Nej

3.2 Jämtland

1. Ungefär hur ofta har ni uttryckningar i nationalparken?

Inget i Sonfjället 2019. Ingen skillnad på insatser i Sonfjället och andra platser. Genomförs med helikopter eller scooter.

Fjällräddare har fri färdselrätt vilket betyder att de får åka scooter på fritiden överallt för att kunna reka. Åker lite mindre i nationalpark jämfört med andra men bra när de gör det för att få en uppfattning om väder och framkomlighet. De är experter på landskapet.

2. Har ni någon kontaktperson hos nationalparken?

Många jobb i länet går in i varandra och många känner varandra. Fjällräddare hör ofta av sig till de områdena de ska in i och reka. Och många fjällräddare jobbar på Länsstyrelsen som naturbevakare.

3. Hur hade förvaltare för nationalparken kunnat bistå vid en räddningsinsats?

Om det är en knepig insats tar vi kontakt med naturbevakare som också är fjällräddare för att se om de har någon hjälp att ge.

a. Känner ni att ni är trygga med att hantera en insats utan förvaltarnas vägledning?

Ja.

4. Genomförs samverkansövningar med nationalparker?

Nej

5. Hur ser samarbetet med personal från nationalparkerna ut i dagsläget?

Lite kontakt vid rekning på scooter. Föröker kontakta nationalparken när vi rekar där. Mindre rekning på sommaren pga att vi inte vill skapa hjulspår med fyrhjuling.

a. Har ni någon kunskap kring vad som är skyddsvärt i parken?

Nej, men vet att vi ska försöka köra så lite som möjligt med scooter och fyrhjuling för att inte förstöra något.

b. Har ni någon kunskap kring riskerna i parken och de vanligaste olyckorna?

Vi får bara personskador eller folk som inte kan ta sig därifrån.

Får inringning till 112. Skickar antingen polishelikopter, ambulanshelikopter eller fjällräddare som åker dit med helikopter, scooter eller fyrhjuling för att sköta insats.

Kör ner räddad person till vägambulans.

6. Har ni en insatsplan för nationalparken?

Samma för alla områden. Kontaktar inga fastighetsägare. Mycket i arbetet handlar om att reka och ha koll på omgivningen i sitt område.

7. Vad anser ni vara viktigt att ha med i en insatsplan?

Naturbevakare på länsstyrelsen är ofta också fjällräddare så många jobbar på olika ställen och har fötter lite överallt. Jättenöjd med samarbete med naturbevakare och länsstyrelsen i nuläget.

8. Finns det ett behov av ytterligare samarbete med nationalparksförvaltarna, exempelvis genomföra samverkansövningar?

Har inga övningar med Sonfjället p.g.a. blir struligt med förbud och så. De vill inte störa för många vid övning så sköter dem på andra platser.